

BUITENLAND

In deze rubriek schrijven studenten over hun ervaringen in het buitenland. Dit keer Arthur Scheffer die stage loopt in Tanzania.

Arthur Scheffer

Het eerste wat me werkend in een Tanzaniaans ziekenhuis opviel, is dat het verschil tussen Nederlandse en Afrikaanse gezondheidszorg niet alleen een kwestie van geld en middelen is. Natuurlijk, artsen, verplegers en patiënten hebben aanzienlijk minder tot hun beschikking dan in het Westen doorgaans het geval is. Een volle afdeling betekent extra stretchers op de gang of het delen van een bed met een andere patiënt, en voor geavanceerde laboratoriumbepalingen, MRI- of PET-scans is geen plaats. Maar het meest opvallende was in mijn ogen wellicht de complete ontspannenheid en rust onder het personeel. "Haraka haraka, haina baraka" ("Haastige spoed is zelden goed") is misschien wel een van de meest geliefde spreekwoorden in het Swahili, en veel gezondheidswerkers lijken dat tot een ware levensstandaard verheven te hebben. Waar in Nederlandse ziekenhuizen het looptempo vaak significant bovengemiddeld lijkt te liggen, waande ik me de eerste dag in het Kilimanjaro Christian Medical Centre in Moshi een Olympisch hardloper terwijl ik de ene na de andere verpleger of arts voorbijsnelde.

Iedereen kuint doodkalm rond, heeft altijd alle tijd voor alles behalve waar ze oorspronkelijk mee bezig waren en met een aura van rust die de overgrote meerderheid Nederlanders vreemd is. Veel Tanzanianen zouden waarschijnlijk goede stresswerkers zijn, want er zijn maar weinig dingen die de rust kunnen verstoren. Zelfs als 's ochtends tientallen patiënten zich roepend en dringend aan proberen te melden voor de polikliniek in een kakofonie die de gemiddelde Westering tot wanhoop zou drijven, blijft het ziekenhuispersoneel ijzig koel en wordt elke aanvraag in volmaakte rust afgewerkt.

Maar zo charmant als dit kan zijn als je als toerist op Zanzibar bent, of als geïnteresseerde een bezoek brengt aan het ziekenhuis, zo frustrerend wordt het als je daadwerkelijk iets gedaan wil krijgen. De zo relaxte verpleegkundige wordt onuitstaanbaar laks als het antwoord op je vraag of er een mondkapje is om een ernstig kortademige patiënt te beademen "Mungu akipenda" ("Als God het wenst") is. "Well, can you go find out please?", "Maybe ask other sister", "Where is she?", "She have tea", "So when will she be back?" "I don't know, maybe one hour... Mungu akipenda."

Ik ben de tel verloren hoe vaak ik in de loop van mijn verblijf tot wanhoopsmaatregelen ben overgegaan om zorg te organiseren rond patiënten waarvan ik overtuigd was dat ze zouden overlijden als er niet snel maatregelen genomen zouden worden. Vooral rond lunchtijd vielen vragende blikken, acuut gebrek aan kennis van Engels en zuchten en steunen me meer dan eens ten deel.

Tot mijn opluchting zag ik gedurende mijn verblijf dat het personeel op afdelingen waar zich frequenter noodgevallen voordoen, vaker inziet wanneer haast geboden is en bereid is ernaar te handelen. En ironisch genoeg wordt het onvoorstelbare vermogen van Tanzanianen om het hoofd koel te houden dan weer ineens een voordeel. Zo heeft alles uiteindelijk twee kanten.

Het gaat om de inhoud

Per 1 januari 2008 treedt prof.dr. Dirk Ruiter terug als decaan en vice-voorzitter van de Raad van Bestuur. Tijdens de crisis in de hartchirurgie was hij waarnemend voorzitter. Ook in zwaar weer zette Ruiter consciëntieus zijn taak voort. Crisisbeheersing is bij hem vooral rust bewaren.

NELLEKE DINNISSEN

In zijn ambtstermijn droeg Ruiter bij aan nieuw onderzoeksbeleid en aan verdere verbetering van het onderwijs. Nieuwe uitdaging voor Ruiter is onderzoek doen in het F.C. Donderscentrum naar de mechanismen van leerprocessen. Daarnaast wordt hij interim-hoofd van de afdeling Anatomie en adviseur van de Raad van Bestuur.

Op het bureau van prof.dr. Dirk Ruiter, decaan en vice-voorzitter van de Raad van Bestuur, liggen de paperassen hoog opgestapeld. Niet omdat hij zijn functie gaat overdragen, maar gewoon omdat dit de uitstalling is van zijn dagelijkse besognes. Heel normaal vindt Ruiter deze aanblik. 'Het is net zoals bij pathologie. Heb je moeilijke gevallen dan leg je die apart. Zijn er nieuwe bevindingen dan voeg je die toe. Zo bouw je een compleet dossier op, dat nodig is voor een zorgvuldig besluit.' Ruiter kwam in 1986 vanuit Leiden naar Nijmegen en werd benoemd tot hoogleraar pathologie. In januari 2004 trad hij aan als decaan en vice-voorzitter van de Raad van Bestuur met onderzoek en onderwijs in zijn portefeuille. 'Om wetenschappelijk onderzoek en onderwijs te versterken en een toppositie te behouden moeten deze gebieden op het hoogste niveau bestuurlijk zijn verankerd', vindt Ruiter.

Trots

Tijdens zijn ambtstermijn boekte het Radboud heel positieve resultaten in onderzoek en onderwijs. De twee onderzoeksinstituten, het Nijmegen Centre of Molecular Life Science en het Nijmegen Centre of Evidence Based Practice, kregen van de visitatiecommissie een uitstekende beoordeling. 'Natuurlijk was dat dankzij de bezielende leiding van de wetenschappelijk directeuren', merkt hij bescheiden op. 'Maar ik ben er heel trots op.' Ruiter maakte zich als decaan hard voor nieuw onderzoeksbeleid. Er kwam een stimuleringsmodel op basis van op maat gesneden investeringen. Volgend jaar wordt dat verder uitgewerkt. 'Het schept meer kansen voor jonge onderzoekers, artsen in opleiding, post docs en fellows. Een transparant systeem, waarmee je veel beter kunt sturen op speerpunten, kwaliteit en innovatie.' Degelijk en consciëntieus als Ruiter is heeft hij ter voorbereiding van het interview zes A-4'tjes vol geschreven over punten die hij wil noemen: zoals de succesvolle visitaties en accreditaties van de geneeskunde en biomedische wetenschappen, tandheelkunde en de nieuwe

mondartsopleiding. Bij elk punt noemt Ruiter de namen van mensen die de eer moeten hebben. Hij is blij met de uitgewerkte plannen van "Beter worden in het Radboud" en zijn actieve bijdrage. Hij legt het belang uit van de zes onderzoeksinstituten, waarvoor de Raad van Bestuur momenteel gesprekken voert met potentiële wetenschappelijk directeuren. Trots vertelt hij over het herziene Leerstoelenplan, de stijging van het aantal publicaties, promoties en subsidies. Maar het aantal citaties moet omhoog', vindt hij. 'Een mooie uitdaging voor mijn opvolger prof. Frans Corstens.' Ook de researchmaster van Molecular Mechanism of Disease en OOR-Oost-Nederland, een regionaal onderwijs- en opleidingsverenigingsverband laat hij niet onbenoemd. En studenten niet te vergeten. Die spelen voor hem een belangrijke rol. 'Wij hebben voor studenten assistentschappen ingesteld zodat zij promovendi kunnen assisteren. Dat heb ik liever dan dat ze oberen aan de Waalkade.'

Crisis

Toen de crisis in de hartchirurgie het Radboud op zijn grondvesten deed schudden, bleef Ruiter overeind. 'Zo zit ik in elkaar, is er paniek dan word ik steeds rustiger. Crisisbeheersing is dat.' Toen het debacle in kranten en op TV terecht kwam, zat Ruiter in Athene. Op de terugvlucht schreef hij meteen een plan van aanpak. Desalniettemin diende Ruiter zijn ontslag in, omdat zoals hij het zelf zegt er een merkwaardige situatie was ontstaan. 'Men vond dat de hele Raad van Bestuur moest aftreden.' Wel bleef hij aan als decaan. Maar het Stichtingsbestuur vroeg hem waarnemend voorzitter te worden van de Raad van Bestuur. Op de vraag of hij dat moeilijk vond zegt hij bedaard: 'Ik ben niet iemand die wegloupt van problemen. Met een goede ondersteuning van de bestuurssecretaris en het bestuurssecretariaat en later met Niek Urbanus en Piet Ros kon ik die interimfase goed doorstaan. Het was een bijzondere situatie, want ik kreeg de algemene leiding en de verantwoordelijkheid voor patiëntenzorg, dat was ik niet gewend. Ik zat ineens dicht tegen de Raad van Toezicht aan en ik kreeg te maken met media. Ik heb er ontzettend veel van geleerd.' Ruiter figureerde als een docent, zo omschrijft hij zijn optreden. 'Ik leg graag uit en voelde me in die rol goed op mijn plaats. We moesten verantwoording afleggen. Een heel bewogen periode en leerzaam.'

Ruiter legt per 1 januari 2008 bij het aflopen van zijn termijn zijn functie neer. Zoals het bij een didacticus past zoekt hij een uitdaging in onderzoek naar de fundamentele aspecten van leerprocessen. Dat gaat hij doen in het F.C. Donderscentrum, en wellicht resulteert dit in onderwijsvernieuwingen. Ruiter is een man van intellectuele uitdaging. Ook in het besturen trok hem juist de inhoudelijke kant. 'Ik heb een hekel aan procedures. Dat heeft te maken met gelijk hebben en gelijk krijgen. Het laatste zit verankerd in procedures. Voor mij gaat het om de inhoud, niet om het proces.'

Nieuwe uitdaging voor Ruiter is onderzoek doen in het F.C. Donderscentrum naar de mechanismen van leerprocessen. Daarnaast wordt hij interim-hoofd van de afdeling Anatomie en adviseur van de Raad van Bestuur.

Foto: Jan van Teeffelen